

KOMPROMISSEISTA ¹⁰⁵

Keskustellessaan kanssani tov. Lansbury korosti erikoiden Englannin työväenliikkeen opportunististen johtajien seuraavaa argumenttia:

bolshevikit tekevät kompromisseja kapitalistien kanssa, niinpä esimerkiksi Eestin kanssa solmimaan rauhansopimuksessa he ovat suostuneet antamaan toimilupia metsäteollisuuden harjoittamiseen; kun kerran asia on näin, niin yhtä laillisia ovat Englannin työväenliikkeen maltillisten johtajien ja kapitalistien väliset kompromissit.

Tov. Lansbury pitää tätä argumenttia Englannissa hyvin yleisenä ja sellaisena, jolla on merkitystä työväelle ja joka vaatii välttämättä erittelyä.

Koetan täyttää tämän toivomuksen.

I

Voiko proletaarisen vallankumouksen kannattaja tehdä kompromisseja kapitalistien tai kapitalistiluokan kanssa?

Tämä kysymys on nähtävästi otettu pohjaksi edellä esittämässäni päätelmässä. Mutta tämän kysymyksen asettaminen näin ylimalkaisesti todistaa sitä, että kysyjä joko on poliittisesti tavattoman kokematon ja tietämätön tai aikoo veijarimaisesti puolustaa vaivihkaa sofismin avulla ros-
vousta, ryöväystä ja kaikkinaista kapitalistien väkivaltaa.

Kieltävä vastaus tähän ylimalkaiseen kysymykseen olisi tosiaankin ilmeistä järjettömyyttä. Proletaarisen vallankumouksen kannattaja voi tietenkin tehdä kompromissin tai sopimuksen kapitalistien kanssa. Kaikki riippuu siitä,

millainen tämä sopimus on ja *millaisissa oloissa* se solmitaan. Tämän ja vain tämän perusteella voidaan ja tulee etsiä proletaarisen vallankumouksen kannalta oikean sopimuksen ja petturimaisen, kavalan (samalta kannalta katsottuna) sopimuksen välistä eroa.

Selittääkseni tämän palautan ensin mieleen marxismin perustanlaskijain päätelmän, ja esitän sitten mitä yksinkertaisimpia ja havainnollisimpia esimerkkejä.

Marxia ja Engelsiä ei suotta pidetä tieteellisen sosialismin perustajina. He olivat kaiken sanahelinän armottomia vihollisia. He opettivat asettamaan sosialismin kysymykset (muun nuassa sosialistisen taktiikan kysymykset) tieteellisesti. Viime vuosisadan 70-luvulla, kun Engels eritteli Ranskan blanquilaisten, Kommuunin pakolaisten vallankumouksellista manifestia, Engels sanoi heille kurssilemmalla, että heidän mahtipontinen julistuksensa „ei mitään kompromisseja” on tyhjä korulause¹⁰⁶. Ei saa kiven kovaan kieltäytyä kompromisseista. Kysymys on siitä, että kaikista kompromisseista huolimatta, joihin tilanne väliin pakottaa vallankumouksellisimmankin puolueen, vallankumouksellisimmankin luokan, on osattava säilyttää työväenluokan ja sen järjestyneen etujoukon, kommunistisen puolueen vallankumouksellinen taktiikka ja organisaatio, vallankumouksellinen tietoisuus, päättäväisyys ja valmius, on osattava varmistaa, karaista ja kehittää niitä.

Se, joka tuntee Marxin opin perusteet, tekee kiertämättä tähän oppiin perustuen yllämainitun johtopäätöksen. Mutta koska Englannissa trade unionien ja osuuskuntien opporunnat, puolittain porvarilliset johtajat ovat monien historiallisten syiden takia työntäneet marxilaisuuden taka-alalle chartismin ajoista asti (chartismi oli monessa suhteessa marxilaisuuden valmistelua, marxilaisuuden „viimeistä edellinen sana”), niin koetan selittää esitetyn katsantokannan oikeellisuutta tuomalla tyypillisiä esimerkkejä jokapäiväisen, poliittisen ja taloudellisen elämän yleisesti tunnettujen ilmiöiden alalta.

Aloitin esimerkistä, jonka olen jo kerran aikaisemmin esittänyt eräässä puheessani. Olettakaamme, että aseistetut rosvot ovat hyökänneet auton kimppuun. Olettakaamme, että kun revolveri on painettu ohimoanne vasten, te annatte rosvoille auton, rahanne, revolverinne ja rosvot käyttävät hyväkseen autoanne j.n.e. jatkaakseen rosvoamistaan.

Täten te teette epäilemättä kompromissin, sopimuksen rosvojen kanssa. Allekirjoittamaton ja äänettömästi tehty sopimus jää silti epäilemättä täysin konkreettiseksi ja täsmälliseksi sopimukseksi: „minä annan sinulle, rosvo, auton, asean, rahat ja sinä vapautat minut miellyttävästä seurastasi”.

Herää kysymys, sanoisitteko te henkilöä, joka on solminut rosvojen kanssa *mainitunlaisen* sopimuksen, *osalliseksi* ryöväykseen, *osalliseksi* joidenkin kolmansien henkilöiden ryöstöön, jonka rosvoit suorittavat tämän sopimuksen solmineelta henkilöltä saamiensa auton, rahojen ja asean avulla?

Ei, ette sanoisi.

Kysymys on aivan selvä ja kovin yksinkertainen.

Yhtä selvää on sekin, että jokainen tervejärkinen ihminen tunnustaa, että toisenlaisissa oloissa auton, rahojen ja asean äänetön luovuttaminen rosvoille merkitsisi ryöväykseen osallistumista.

Johtopäätös on selvä: on yhtä järjetöntä kieltäytyä kiven kovaan kaikenlaisten sopimusten tai kompromissien tekemisestä rosvojen kanssa kuin puolustella osallistumista ryöväykseen pitämällä lähtökohtana sitä abstraktista teesiä, että yleensä puhuen sopimus rosvojen kanssa on joskus sallittua ja välttämätöntä.

Ottakaamme nyt poliittinen esimerkki.

Kirjoitettu maalisi- ja huhtikuussa 1920

Julkaistu ensi kerran v. 1936

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*